Zvláštní otisk z „Českého kancionálu“ č. 1.

STAROČESKÉ ROBÁTY

Uspořádal
Dr. DOBROSLAV OREL

Slova upravil
VLADIMÍR HORNOF

Harmonisoval
VÁCLAV VOSYKA

Školní nakladatelství v Praze

1940

Prohlédl a nic závadného neshledal

VÁCLAV MÜLLER,

censor.

Dávám svolení k tisku.

+ František Kordač,
arcibiskup.

V Praze, 28. listopadu 1919, č. j. 16.813.

Dílu „Český kancionál“ od profesora dra Dobroslava Orla uděluje se na základě posudku profesora J. B. Foerstra aprobace.

MINISTERSTVO

ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY

v Praze, dne 13. srpna 1920,

čís. j. 47.810/6.092 n. o.

Advent.

Staročeské roráty.

Úvodní slovo.

Po celý advent obětuje se v Čechách od věků dávných *ranní mše sv.* k poctě Panny Marie, zvaná podle prvního slova mešního formuláře „Rorate", „Rosu dejte".

Ve 14. věku, za *Karla IV.* a arcibiskupa *Arnošta z Pardubic*, zpíval při této ranní bohoslužbě pěvecký sbor *kněží* latinské chorály podle mešního formuláře „Rorate", a to na počátku introit s kyrie, po epištole graduale s alleluja a prósu čili sekvenci, po evangeliu kredo a ofertorium, po prefaci sanktus a benediktus, pak agnus a komunio, jak svědčí Arnoštovy notované knihy, dopsané r. 1364.

V 15. stol. vetkány byly do chorálních melodií latinské písně, složené v mensuře, v taktu. Zvaly se cantiones, kantileny.

O chorálu, interpolovaném mensurálními písněmi, svědčí rejstřík mešních formulářů rorátních v rukopise Vyšehradském asi z r. 1450.

V 16. věku překládal se liturgický text do češtiny a podkládal sylabicky chorálním melodiím, v nichž odstraněny byly bohaté skupiny tónů, zpívané na jednu slabiku. Tak zjednodušený chorál s textem v řeči mateřské přestal býti zpěvem kněží a stal se majetkem literátských bratrstev.

Účast laiků na bohoslužebném zpěvu a demokratický vliv doby husitské způsobil dále, že hlavně v 2. polovině 16. věku vkládány byly podle interpolace latinských chorálů stol. 15. do českého chorálu české tropy a mensurální písně, jež obsahem i náladou přiléhaly k jednotlivým dobám církevního roku. *Český chorál, protkaný tropy a českými mensurálními písněmi, určený pro ranní mše doby adventní, sluje v užším slova smyslu roráty, též roramina, „veselí a radostní zpěvové adventní o vtělení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista v přečistý život Panny Marie*".

České rorátní zpěvy, mylně přičítané době Karla IV., byly hojně opisy rozšířeny a dodnes věstí pěveckou zdatnost literátských bratřin 16. věku.

Roráty jsou zachovány buď ve *zvláštních*, samostatných rorátních knihách nebo jako

součást graduálů, v nichž zapsány jsou mešní zpěvy pro celý církevní rok.

Nejdůležitější rukopisy s českými roráty jsou:

Z r. 1572 *„Písně a chvály Božské“*, jenž kancionál slove, pana Kantora Starýho, měštěnína v Novém městě Pražském, rkp. musea v Mladé Boleslavi;

z r. 1576 *graduál kostela sv. Havla* v Praze, obsahující v celek pojatou řadu introitů a kyriamin s kantilénami a alleluja s tropy, rkp. univ. knih. pražské, sign. XVII A 41;

z 16. stol. *rorátní kniha* v universitní knihovně pražské, sign. XVII F 45;

z r. 1581 *„Kniha chval Božských“*, pánům literátům kouřimským darem darovaná a nákladem urozeného pána Waczlawa Diblíka z Wotina vydaná, rkp. universitní knihovny pražské sign. XVII A 38;

z r. 1580—1582 *Chvály Božské* v Táboře, sepsané Stanislavem Kantorem, s roráty z r. 1581 Jiříka Nazona Kouřimského ze Zlonic a s vícehlasy Jana z Kapí Hory z r. 1582;

z r. 1581 *rorátní kniha kostela sv. Antonína* z Nového Hradce Králové, z doby Martina Ceypa z Peclinowce, primasa města Hradce Králové;

z r. 1585 *rorátní kniha kostela sv. Ducha* v Hradci Králové, psaná Janem Kantorem za městského primasa Martina Ceypa z Peclinowce a císařského rychtáře Jiříka Balbina z Worličné, v museu královéhradeckém, sign. II 7;

z r. 1585—1604, I. díl nádherně zhotoveného *graduálu kostela sv. Ducha* v Hradci Králové, společnou prací písaře Matěje Litoměřického z Hradce Králové, malíře Matouše Radouše a skladatele Jiříka Rychnovského z Rychnova, měšťana chrudimského, v museu královéhradeckém, sign. B 12;

z r. 1597 *graduál v Lochenicích*, obsahující roráty na neděli, které vypsal Jan Nikolaides Hradecký z kancionálu královéhradeckého při chrámu sv. Ducha pro bratrstvo lochenické při chrámu Narození Panny Marie;

z r. 1588—1589 *graduál Žlutický*, psaný v pražské dílně Jana Táborského z Klokotské Hory rukou jeho žáka Vavřince Bílého, iluminovaný A. Pulilárem. Obsahuje antifony před roráty a proměnlivé chorální části rorátní, které nejsou interpolovány mensurálními písněmi;

z r. 1588—1595 *rorátní kniha příručního formátu*, psaná Janem Táborským, která uvádí velmi důležité poznámky o původu a autorech mensurálních písní, vložených do chorální kostry, rukopis v knihovně na Strahově, sign. D F IV 3;

z r. 1593 *rorátní kniha v Jaroměři,* v nichž mimo 7 obvyklých oficií jsou ještě jiná dvě „k libosti";

z r. 1596 I. díl *graduálu na děkanství v Rakovníku,* vydaného manželkou po Simeonu Rejčkovi, pomocí druhého manžela, mistra Jana Staršího z Gryllova;

z r. 1612 *rorátní kniha v Dašicích,* obsahující dvojí oficium na neděli a dvojí prózu na pátek.

Od stol. 17. zpívali roráty katolíci jednak ze starobylých rukopisů, pokud se zachovaly po zrušení bratrstev a konfiskaci jejich jmění i knih za císaře Josefa II., jednak z novějších opisů bez not, které pořídili mnozí ze stavu řemeslného.

I *tisk* značnou měrou přispěl k rozšíření rorátů, na př. *„Roráte"*, které vydal impresor Matěj Pardubský r. 1617 pro kůr u sv. Linharta a sv. Mikuláše na Starém městě Pražském, *„Roráte"* vytištěné Janem Fr. Pospíšilem r. 1823 v Hradci Králové, *„Roráte* neboli radostné zpěvy adventní z času císaře Karla IV.", vydané Václ. Pešinou r. 1838 v Hradci Králové, *Lehnerovy roráty* na neděli, pondělí a úterý a j.

V uvedených rukopisech z 2. pol. 16. stol. a v tiscích jsou vpředu „antifony před rorate" a pak pro každý den v témdni zvláštní oficium, tedy v celku sedm různých mešních formulářů s českým textem. Mimo to bývá

ještě zvláštní oficium na Štědrý den. Každé oficium má chorální introit s kyrie, graduale s alleluja a prózu čili sekvenci, vše až na graduale s vetkanými písněmi mensurálními. Ve většině rorátních knih bývá i mensurální patrem (kredo), pro neděli dvouhlasé, pro ostatní dni jednohlasé. Jen v některých rorátnících jest ještě přidáno mensurální sanktus, benediktus a agnus bez kantilen. K této ustálené podobě *českých* rorátů došlo v 2. pol. 16. stol. cestou vývoje písaři a pořadateli rorátních knih. Ve starších rukopisech latinských byl totiž pořádek notovaných zpěvů jiný; napřed jsou zapsány chorální zpěvy liturgické, po nich následuje sbírka mensurálních písní jednohlasých a pak cyklus motet vícehlasých. Zpěváci sami podle libosti nebo podle zvláštního rejstříku vyhledali si příslušné písně mensurální, vplétali je do chorálních vět liturgického zpěvu, přihlížejíce k totožnosti toniny a k obsahové příbuznosti textové, přiměřené jednotlivým dobám církevního roku. Z praktických i uměleckých ohledů učinili později tento výběr písní písaři nebo pořadatelé sami a přímo interpolovali chorální melodie příslušnými kantilenami. Tím způsobem vznikly pro jednotlivá období církevního roku české interpolované mešní formuláře a tedy pro dobu adventní české rorátní zpěvy. Do těchto celků a zvláště vydaných knih byly pojaty

jen ty chorální části, do kterých vetkány byly mensurální písně, aby jich zpěvákům nebylo hledati v jiném díle graduálu. Odtud lze si vysvětliti, že ne do všech, nýbrž jen do některých rorátních knih jsou pojaty také mensurované a neinterpolované melodie pro sanktus, benediktus a agnus; zpěváci je lehce nalezli v jiném díle graduálu.

Volba mensurálních písní pro roráty není ve všech rukopisech touž; závisela na dobrém zdání pořadatele nebo nakladatele rorátních knih.

Nejrozšířenější jest úprava rorátů z rukopisů *královéhradeckých;* s nimi společný výběr má rukopis universitní knihovny pražské, sign. XVII F 45. Na konečné redakci měl snad podíl slavný skladatel Jiří Rychnovský, jenž s jinými pracoval na královéhradeckém graduálu z roku 1585—1604, v němžto jsou obsaženy i roráty.

Od úpravy královéhradecké liší se volbou písní i chorálů roráty *táborské,* vepsané do „Chval Božských“. Roráty ty jsou *„složení Jiříka Nazona Kouřimského ze Zlonic, toho času děkana v Tháboře,* léta páně 1581 sabato die Martini.“

Od nich opět liší se *roráty rakovnické.* Uspořádal je Jan Starší z Gryllova.

Do graduálu u *sv. Haštala v Praze* složil „některé veršíky po rorate“ kněz podobojí, Jiří Tesák Mošovský. — Tolik jest známo

zatím o pořadatelích a autorech rorátních oficií.

Melodie chorální jsou přejaty z adventních chorálů latinských původu katolického, tónové skupiny rozloženy a jednotlivým notám sylabicky podložen český překlad liturgického textu. Nápěvů pro *mensurální* písně je v rorátech královéhradeckých přes 70 a opakují se k různým textům v jednotlivých oficiích.

Jsou různého původu.

Hlavním pramenem jsou *nápěvy latinských duchovních* písní 15. a 16. věku, jak jsou obsaženy v husitských kancionálech, na př. v k. Franusově z r. 1505 v Hradci Králové, v k. Sedlčanském asi z téže doby, v graduálu musejní knihovny pražské z r. 1512, sign. XIII A 2, v rukopisech universitní knihovny pražské, sign. VI C 20a a VI B 24. Též nápěvy latinských zpěvů předhusitských vyskytují se v rorátech, na př. „Ave hierarchia“, „Mittitur archangelus“, nebo mensurovaný chorál z hymny mrskačů.

U jiných písní přejaty do rorátů *nápěvy z písní světských* stol. 15. a 16., jako: „Hej, hej, nejezď, Marku, utoneš“, — „Elško milá, srdečná“, — „Čížičku ptáčku zeleného peří,“ — „O králi Matyášovi,“ — „Jižť mi pan Zdeněk z Konopiště jede,“ — „V jednom městě české země,“ — „Nuž ty milý, rusý, sivý holube,“ — „Kdož jste boží bojov-

níci," — „V slavném městě byly Matěje mohyly." —

Také *české náboženské* písně z různých dob církevního roku poskytly *nápěvů* pro kantileny rorátní, jako „Svatý Lukáš o tom píše", — „Přišel jest k nám obr silný", — „Zdrávas ciesařovno", — „Náš milý tatíčku s nebe", — „Umučení našeho Pána milostného", — „Ó Maria, všech ctností zrcadlo", — „Otče náš, milý Pane".

S některými rorátními písněmi shledáváme se v kancionálech Miřínského a v k. Šamotulském, pro kterýž texty jejich upravoval br. Jan Augusta, Adam Sturm, Matěj Kunvaldský a j. V rorátech jsou však z těchto písní jen některé sloky.

Ze skladatelů *melodií* lze jmenovati arcibiskupa Jana z Jenštejna, mistra Záviše, oba ze stol. 14., kněze podobojí Václava Miřínského, br. Augustu, br. Štyrsu, impresora boleslavského, a Jana Táborského, o jehož notě dí poznámky v rorátníku strahovském, že jest „pěkná", nebo „zvláštní", „velmi snadná". — Též zná rorátník Strahovský notu „zvláštní, smíchanou, neobyčejnou", z čehož patrno, že dva nápěvy spojeny v jeden. Některé chorální melodie byly vtěsnány v takt třídobý nebo dvoudobý, vloženy s českým textem do rorát jako mensurální písně.

Členové literátských bratřin zpívali pravidelně *jednohlasně;* pro neděli určeno bylo

zpívati „patrem“ (kredo) dvouhlasně. Avšak i *bohatým vícehlasem* zněly mensurální kantileny, vkládané do jednohlasého chorálu. O tom svědčí zlomky vícehlasých skladeb, zachované v museu královéhradeckém, a poznámka v graduálu rakovnickém při rorátech: jiné officium ad placitum quattuor vocum. V 18. věku dávaly se roráty *i s průvodem nástrojů*, na př. v Českém Brodě, v Benešově, jež však nemají nic společného s původními roráty.

V Hradci Králové „zvonili po celý advent před 7 hodinou na večer celou čtvrt hodiny zvoncem na rathousu, což na pokoj zvonění nazývali, by měšťanstvo časně utichnouc, k ranní pobožnosti tím schopnější a ochotnější bylo. Pak čtvrt hodiny po vyzvánění v 5 hod. ráno rorátní zpěvy byly prozpěvovány každodenně v hojném počtu od literatův“.(Fr. Svenda, II. Železný obraz města Hradce Králové z r. 1804 při r. 1587.)

V jiných městech svolával literáty zvon již kolem hodiny čtvrté, aby se bez rozdílu dostavili do kostela, kde zpívali roráty od 5—6 hod., někde už od půl páté hod. Z různých odkazů dostávalo se členům literátských bratřin za zpěv rorátů i peněžitých příspěvků.

Zpěv rorátů byl rozšířen po celých Čechách, hlavně v městech, z nichž lze připomenouti na př. Ledeč, Pacov, Náchod, Nový

Bydžov, Pelhřimov, Pardubice, Poděbrady, Jindřichův Hradec, Kostelec n. Orl., Klatovy, Kolín, Vlašim, Turnov, Polici, Poličku, Příbram, Nepomuk, Dobrovici, Domašín, Litoměřice a j. V Praze se zpívaly v kostele u sv. Jindřicha, sv. Štěpána, sv. Haštala, Matky Boží před Týnem a na Louži, u sv. Vojtěcha, na Vyšehradě a j.

Pro *„Český kancionál“* vybrány jsou *mensurální písně* z chorální kostry každého oficia a sestaveny v rorátní mši, aby postupem i obsahem odpovídaly hlavním částkám mešní liturgie *katolické.* Tím vzniklo sedm „mešních písní“, jimž v čelo dán chorální introit, jakožto ukázka českého chorálu. U jednotlivých písní jest udána doba vzniku, pramen, po případě skladatel nebo vzájemný poměr písně české k latinské.

Hlavními prameny pro *výběr a notování* písní byly rukopisy královéhradecké z roku 1581, 1585, 1585—1604, rorátník Strahovský a z universitní knihovny pražské sign. XVII. F 45.

Roráty zharmonisoval Vítězslav Novák. Dodatečně však bylo třeba rytmus i nápěvy podrobiti změnám a zvoliti některé písně jiné. Náčrtů Novákových použil jeho žák Václav Vosyka a upravil podle nich harmonisaci rorátů.

Roráty patří jako čistý a vroucí výraz mariánské úcty našich předků po stránce hudební k nejkrásnějším výtvorům duchovní písně vůbec. *D. O.*

Písně a chorály rorátní.

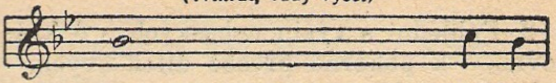
Před každou mší svatou v adventě.

Ejhle, Hospodin přijde.

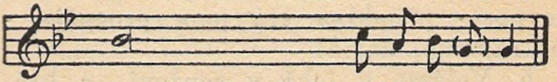
Nápěv antifony při „Ecce Dominus“ podle antifonáře arcibiskupa Arnošta z Pardubic z roku 1364, rukopisu knihovny metropolitní kapitoly pražské, sign. P/6.

(Třikrát, vždy výše.)

1. Rosu dejte, nebesa, shů - ry -
2. Otevři se, ze-mě, -
3. Nebesa vypravují slávu Bo - ží, -
4. Sláva Otci i Sy - nu -
5. Jakož byla na počátku, budiž nyní i vždycky -

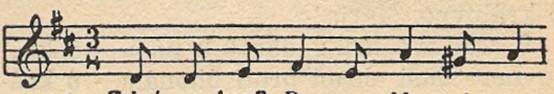

1. a spravedlivého dštěte o-bla-ko - vé.
2. a vydej Spa-si-te - le.
3. a obloha zvěstuje díla ru-kou je - ho.
4. i Duchu sva-té-mu.
5. i na věky věkův. A - men

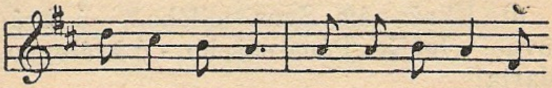
Po mši sv. v adventě střídavě s písní: „Děkujemeť, ó Bože náš".

Zdráva buď, Panno Maria.

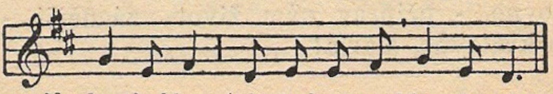
Mladší zápis (nápěv s basem) z královéhradeckých rorátů nedělních, rkp. sign. B 12, list 102b, z roku 1585—1604.

1. Zdrá-va buď, Pan-no Ma - ri - a, -

ó krá - lov - no, - Pan - na jsi pře - u -

šlech - ti - lá, - ó krá - lo-vno, Ma - ri - a !

2. Pohlédni s výšin nebeských, - ó královno, - k pokorné prosbě dítek svých, - ó královno, Maria!

3. Aj, ty jsi matka milosti, - ó královno, - život a pramen sladkosti, - ó královno, Maria!

4. Po Bohu naše naděje, - ó královno, - přímluva tvá nám prospěje, - ó královno, Maria!

5. Voláme k tobě v soužení,- ó královno, - synové Evy ztrápení, - ó královno, Maria!

6. Vzdycháme k tobě toužebně, - ó královno, želíce hříchu zkroušeně, - ó královno, Maria!

7. V údolí tomto slzavém, - ó královno, - ochranu máme v srdci tvém, - ó královno, Maria!

8. Za děti své se přimlouváš, - ó královno, - v mateřské lásce k nám se znáš, - ó královno, Maria!

9. Oči své lásky obrať k nám, - ó královno, - duši chraň proti úhonám, - ó královno, Maria!

10. Ukaž nám Syna milého, - ó královno, - Ježíše, Pána našeho, - ó královno, Maria!

11. Po naší pouti vezdejší, - ó královno, - připrav nám život vzácnější, - ó královno, Maria!

12. Přesvatá Boží Rodičko, - ó královno, - oroduj za nás, Matičko, - ó královno, Maria!

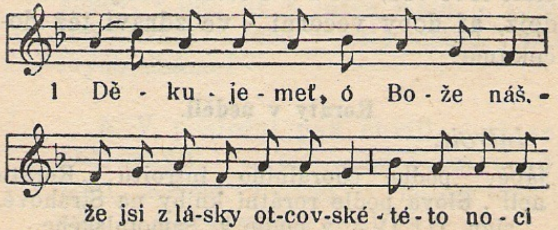
13. Abychom s Boží milostí, - ó královno, - blažené došli věčnosti, - ó královno, Maria!

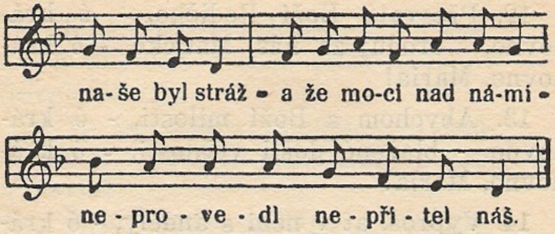
14. Vypros, ať v nebi s anděly, - ó královno, - duch náš se v Pánu veselí, - ó královno, Maria!

15. S námi buď v tomto soužení, - ó královno, - v hodině přispěj poslední, - ó královno, Maria!

Děkujemeť, ó Bože náš.

„Děkujemeť, ó Bože náš“ při druhé próze na pátek rorátní knihy v Dašicích z r. 1612, list 183a. Celá píseň i s veršem prvním „Minula noční hodina“ jako „ranní“ v kancionále Karlsperkově z r. 1620, str. 7. Počátek nápěvu jako tonus peregrinus při „In exitu Israel“. Nápěv upraven na způsob žalmového vzorce.

2. Tebeť my, Otče, prosíme, - řiď nás svatým Duchem svým, - před tebou ať nehřešíme, - ale tento celý den - tebe, Pána svého, ctíme.

3. Zažeň od nás ducha zlého, - vzdal též od nás člověka - lstivého a nepravého, - s nebe k naší ochraně - anděla nám sešli svého!

4. Poněvadž pak v potu tváři - chléb svůj jísti budeme, - Bože, dobrý hospodáři, - práci naší požehnej, - ať se nám všem dobře daří!

5. Na tvou lásku spoléháme, - poroučíme tobě vše, - co z tvé štědré ruky máme, - dejž, ať doby večerní - ve zdraví též dočekáme!

Roráty v neděli.

Introit.

Nápěv podle chorálního introitu „Rorate caeli“. Slova podle rorátní knihy na Strahově, sign. D F IV 3, a podle k. Samotulského.

Ant. Mno-zí spra-ve-dli-ví - pro-ro-ci a
krá-li - Spa-si-te-le vi-dě-ti
žá-da-li. - Mojžíš, Sa-mu-el s Da-videm, -
I-sa-i-áš s Je-re-mi-á-šem -
spo-lu hla-sy tou-žeb-ný-mi vo-la-li· -
U-kaž tvář svou nej-draž-ší, - pro-lom
ne-be-sa, sstup do-lů, Me-si-á-ši!
Ž. Ne-be-sa vy-pra-vu-jí čest a

slá - vu Bo - ží - vši-chni mě-šťa-né
ne - be - ští Bo - hu pil - ně slou - ží, -
k té - muž nás i ne - roz - u - mné
stvo-ře - ní vy - bí - zí. - Slá-va Ot - ci
i Sy - nu i Du-chu sva-té - mu, -
ja - kož by - la na po-čá-tku, bu - diž
ny - ní i vždy - cky, - až na
vě - ky vě-kův A - men.

Kyrie.

Při kyrie rorátů nedělních: „Všichni věrní křesťané“; nápěv ve Franusově kancionále z r. 1505, list 260a, při „Singuli catholici“. Slova J. Táborského, též v Kancionále českém“ strany podobojí z r. 1559.

2. Ve dne, v noci v modlitbách - prosme Pána svého, - aby nás svou pomocí chránil všeho zlého.

3. Matku jeho Marii - všichni v úctě mějme, - a co Pán jí zvěstoval, - sobě rozjímejme!

Graduale.

Při próze rorátů nedělních: „Bůh věčný, což uložil“; nápěv při „Gaudeamus pariter“ ve Franusově kancionále z r. 1505, list 292b.

2. Pán, hle, Synu tvému dá - vládu světa slavnou, - stolec krále Davida, - říši jeho dávnou. - V domě Otce Jakuba - králem bude mocným, - věčně bude kralovat - synům israelským.

Evangelium.

Při próze rorátů nedělních: „Poslán jest od Boha anděl“; nápěv při písni: „Dum iubar astris“ ve Franusově kancionále z roku 1505, list 248a. Slova též v k. Šamotulském A XIV.

2. Radostně z ráje spěl brány - v příbytek Marie Panny, - nebesa písněmi zněla, - chválu a dík Bohu pěla.

3. Ejhle, jak denice krásná - zářila tvář jeho jasná, - Marii uctivě zdravil, - předivné zvěsti jí pravil:

4. Zdráva buď, ó Panno slavná, - splněna touha je dávná, - Spasitel, král všeho nebe, - za matku dnes zvolil tebe.

Kredo).*

„Otce všemohúcího". Rorátní kniha, dopsaná r. 1595, v knihovně na Strahově v Praze, sign. D F IV 3, list 119a. Táž „nota zvláštní, velmi snadná" při různých písních rorátních.

2. V Syna jeho jednoho, - Jezu Krista, Pána našeho, - jenž skrze svoje vtělení - lidstvu všemu získal spasení.

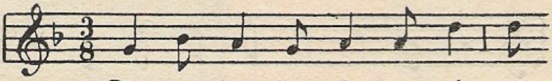
3. V Ducha lásky jednoho, - dárce světla, Pána našeho, - jenž mluvil ústy proroků, - Otci, Synu roven od věků.

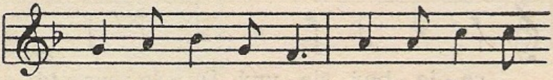
*) Zpívá se při ranní mši sv., která jest obětována za věřící.

Obětování.

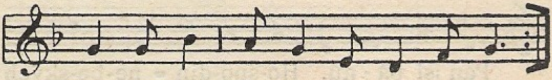
Při kyrie rorátů nedělních: „Blahoslavená Panno“; nápěv z 15. stol. podle: „Elško milá, srdečná“.

1. Pan-no bla-ho-sla-ve-ná, - hle,
Po-čneš v ča-se slí-be-ném, - jak

an-děl ne-se zvěst, - mi-lost Pá-na
to-bě pra-vil Pán, - Sy-na Bo-ha

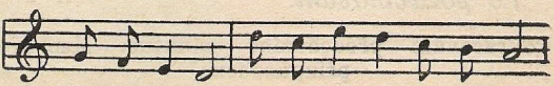
ve-li-ká - že to-bě dá-na jest.
na-še-ho, - jenž k spáse li-du dán.

Sanktus.

Sanktus, původně latinské a chorální, dvouhlasně a mensurálně z rorátů nedělních, podle rorátníku z Nového Hradce Králové z r. 1581, list 47a. Mensura přizpůsobena.

Vše-mo-hou-cí, žá-dou-cí - Bo-že,

Ot-če sva-tý, - Sy-nu Bo-ží je-di-ný, -

Po pozdvihování.

Pokračování předchozího sanktus. Mensura přizpůsobena.

Agnus.

Při próze rorátů nedělních: „Anděl k Panně Marii"; nápěv z 15. stol. při písni „Angelus ad virginem" z latinského kancionálu Jistebnického v musejní knihovně pražské, sign. XII F 14, list 208b. Původně v tonině mixolydické v musejním rkpe z r. 1473, sign. XII A 1, list 216 b. Slova též v „Písničkách křesťanských", tišt. v Lilči r. 1530.

1. An - děl k Panně po - slán jest, -
u - cti - vě ji zdra - vi, -
vtě - le - ní ji zvě - stu - je___ -
Pá - na věč - né slá - - vy. -
An - dě - lo - va po - sel - ství -
hlas jak Pan - na sly - - ši, -
o___ těch vě-cech po - di - vných -
u - va - žu - je v du - - ši. -

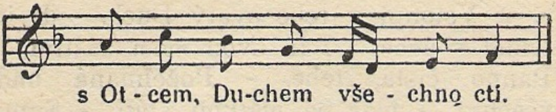
2. Vstoupí v tebe svatý Duch, - dí jí anděl s nebe, - Pán svou mocí zastíní, - Panno čistá, tebe. - Požehnaná nad všechny, - máš se matkou státi, - Synu tvému království - Bůh chce věčné dáti.

3. Protož, Kriste, Pane náš, - Synu Boží pravý, - spáso světa jediná, - dárce věčné slávy, - uslyš hlasy věrných svých, - zbav nás všeho zlého, - uveď duši kající - v říši Otce svého!

Přijímání.

Při aleluja rorátů nedělních: „Pane Ježíši Kriste". Slova br. Jana Augusty z kancionálu bratrského „Písně duchovní evangelistské" z r. 1581, str. 532.

2. Zem i nebe tvůj je stan, - Slovo věčné ty jsi zván, - propast moře, světlo hvězd, - všechno tvoje dílo jest.

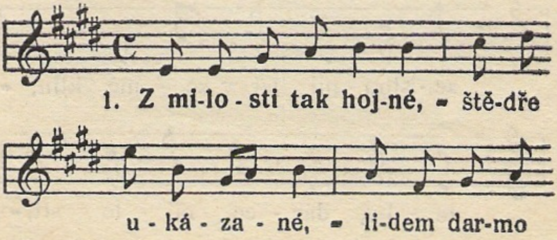
3. K věrným svým se přiznáváš, - my jsme tvoji, ty jsi náš, - ve způsobách tajemných - uprostřed dlíš synů svých.

4. Budiž nám i nakloněn - v posledního soudu den, - v sídla přijmi blažená, - před lidmi kdo tebe zná!

5. Jezu Kriste tajemný, - Králi náš a Bože ctný, - veď nás v říši nebeskou, - dej nám zříti slávu svou!

Závěr.

Při próze rorátů nedělních; nápěv při „Ave, hierarchia“ ze 14. stol.

2. Ó náš Pane milý, - ty jsi dárcem síly, - v zármutku a kříži - pomoc tvá se blíží, - útočiště jisté - tys, ó Jezu Kriste!

3. Pro vtělení svoje - otevř lásky zdroje, - spravuj naše činy, - odpusť nám všem viny, - z bouřných světa virů - veď nás v přístav míru!

4. Vyslyš naše hlasy, - Bože věčné spásy, - dej, ať v lásce stálé, - žijem ke tvé chvále, - tebe v úctě máme, - zákonů tvých dbáme!

5. V poslední pak chvíli, - až se den náš schýlí, - a my před tvým soudem - státi, Kriste, budem, - milost rač nám dáti, - slávy věčné přáti!

Roráty v pondělí.

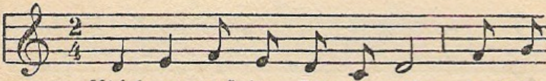
Introit. Chorál.

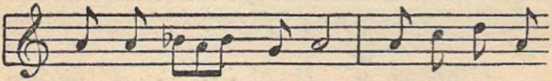

Ž. Ro-sa mi-lo-sti Bo-ží rač sstou-pi-ti
s ne-be - a nás zemský lid k tomu
příhodné u či-ni-ti, - ať můžem
božská do-bro-di-ní vděčně přij-mou-ti.
Slá-va Ot-ci i Sy-nu i Du-chu
sva-té-mu, - ja-kož by-la na
po-čá-tku, bu-diž ny-ní i vždy-cky, -
až na vě-ky___ věkův. A-men.

Kyrie.

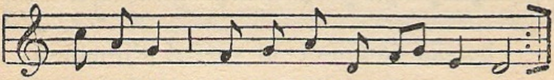
Při próze rorátů na pondělí: „Všichni tvoji volení“, jako „Ve jméno nejvyššího“; též ve čtvrtek při: „Radostná to zpívání.“

1. Vlád-ce svě-ta, Bo - že náš, - jenž-to
2. Vy-slyš pro-sby dě-tí svých, - od-pusť

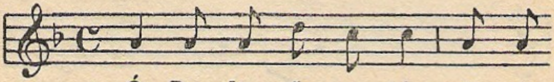
v ne-bi sí - dlo máš, - v to-bě na - ši
li - du své - mu hřích, - dej nám srd-ce

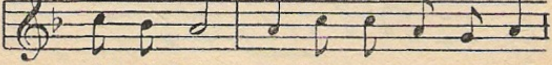
ot - co-vé - do - šli bla-ha, spá - sy své.
hor-li-vé, - bychom ži - li k slá-vě tvé!

Graduale.

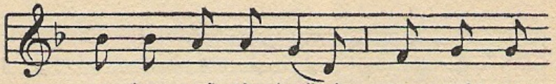
Při kyrie rorátů na pondělí: „Utěšiteli slavný, Duše svatý“. Jako „Čížičku ptáčku, zeleného peří“. Nápěv podle „Ave genitrix“ ze Sedlčanského k., list 121a.

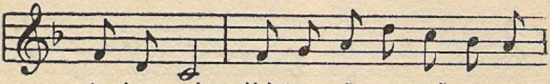

1 Ó Du - še pře-sva - tý, - vše ti

vzdá-vej čest, - zem, tem-no pro - pa - stí, -

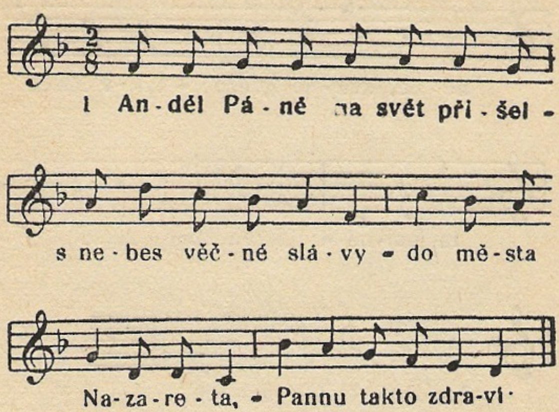

2. Od tebe prorokům - s nebe slib je dán: - Aj, přijde Mesiáš, - světa všeho Pán; - den svitne v noci stín, - syny svoje uvede - zas v lásky Boží klín.

3. Útěcho blažená, - sestup s nebe k nám, - tu v srdci pokorném - zbuduj sobě chrám! - Veď duše k sobě výš, - světlem pravdy ukazuj - všem cestu v nebes říš!

Evangelium.

Při kyrie na pondělí: „Gabriel je poslán k Panně“. Nota zvláštní, též při „Jezu mater deica“ ve Franusově k. z r. 1505, list 254b.

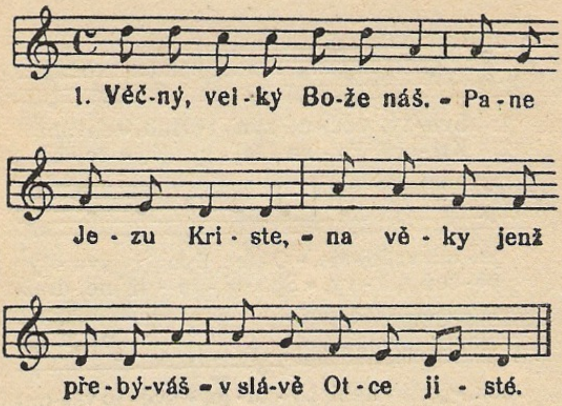

2. Zdráva budiž nade všechny, - Panno Bohu milá, - dobrota Nejvyššího - tebe vyvolila.

3. Z Ducha počat nebes divem, - Boží Syn se vtělí, - na věky panenství tvé - svět ctít bude celý.

Obětování.

Při próze rorátů pondělních v rorátníku z Nového Hradce Králové z r. 1581: „Bože náš, jenž's před věky"; nápěv též při „Singuli catholici" ve Franusově kancionále z r. 1505, list 260a. Slova též v k Šamotulském k jiné melodii.

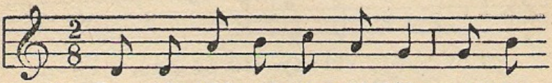
2. Sestoupil jsi s nebe k nám - z lásky Otce svého, - abys hledal spásy sám - lidu zbloudilého.

3. Dej nám v tomto životě - v pravdě tvé vždy státi, - srdce chovat v čistotě, - hříchů všech se báti!

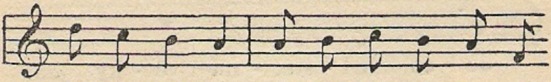
4. Nedopusť nám trpěti - věčné smrti strasti, - s tebou kaž nám bydleti - v nebešťanů vlasti!

Sanktus.

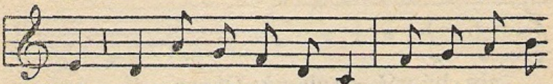
Při kyrie rorátů pondělních: „Uslyš naše zpívání". Rytmus třídobý změněn ve dvoudobý.

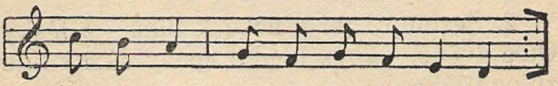
1. Sva- tý, věč - ně sva - tý Bůh, - chválu
2. Kri - ste, Pa - ne nej - vyš-ší, - to - bě

je - mu vzdej-me, - O - tec, Syn i sva - tý
pí - seň slá - vy, - Spa - si - te - li nej-draž-

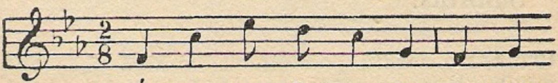
Duch, - jenž v nebi by - tu - je, - svě - tu vše-mu
ší, - zní v kra-ji pozemském, - ve sbo-ru i

kra - lu - je, - sva - tý je - mu pěj - me!
an-děl-ském - všechno te - be zdra- ví.

Po pozdvihování.

Z kyrie rorátů na pondělí: „Ó, co tebou hnulo“. Jako „Zdráv buď, Jezu Kriste“. Nápěv z 15. stol. při „Ave, gloriosa virgo“ ve Franusově k. z 1505, list 242b, při „Ave dei melos“ tamtéž, list 290b, při „Ave mitissima“ v Sedlčanském k., list 114b, při „Vítej, Jezu Kriste“ br. Jana Augusty v k. Šamotulském A XVII.

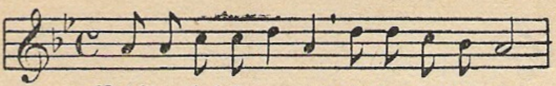
1 Ó, co ve - dlo te - be, - že jsi
při - šel na svět s ne-be, - hříš-ným

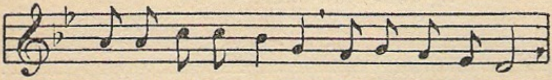
2. Ty jsi lidstvo hříšné - věčné smrti zbavil, - v lásce přenesmírné - hříchy světa shladil. - Tělo a krev pravou - v pamět dal jsi nám svou, - s námi býti žádáš, - chlebe nebeský náš, - Ježíši Kriste!

Agnus.

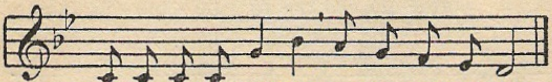
Při alleluja rorátů na pondělí: „Tito jsou dnové“. Jako „O králi Matyášovi“. Nápěv podobný v 15. stol. při „Vale imperatrix“, podle niž upraven rytmus.

1 V této době sva-té tře-ba bdíti nám, -

v níž-to spá-sa vzešla svě-ta končinám, -

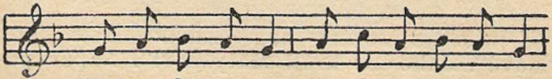
neb Syn Boží při-šel s ne-be k lidem sám.

2. Ježíš Kristus, z rodu Davidova král, - přijde zas, by k soudu všechny lidi zval, - šťasten bude, kdo vždy v pravdě jeho stál.

3. Synu Panny čisté, Spasiteli náš, - kéž i v soudu den nám milost svoji dáš, - ty jsi naše spása, světa Mesiáš!

Přijímání.

V próze rorátů na pondělí chorální notou: „Ó Jezu Kriste, Synu Panny čisté". „Aula regia". Latině složil Mikuláš, biskup táborský, přeložil br. Adam Šturm. Slova upravena podle k. Šamotulského R VIII.

1. Kriste Je - ží - ši, - ty spá-so nej-vyš-ší, -

2. Již od věčnosti - tys u velebnosti - roven Otci, - s ním jeden v podstatě - Bůh, i v moci. - Od počátku bylo vše - učiněno skrze tebe, - slunce, hvězdy, zem i nebe.

3. Život pověčný, - sám v sobě bezpečný, - chováš vždycky; - jen tebou obrozen - život lidský. - Smrti zlé se nebojí, - kdo v tvé víře pevně stojí, - se světa jde ku pokoji.

4. Tvého příchodu - po světa obvodu - všecko čeká, - jen duch temna tebe - vždy se leká. - Požehnej nám, žádáme, - co tvým jménem počínáme, - dej, ať svatě dokonáme!

5. Opatruj nás sám, - vždyť Otcem slueš nám, - na své děti - rač milostivě dnes - pohleděti! - Osvoboď nás od zlého - a též syna kajícného - přiveď do království svého!

Závěr.

Při kyrie rorátů pondělních: „Divná se milost stala". Nápěv z pol. 15. stol. při: „Olim te virentibus" ve Vyšehradském rkpe asi z r. 1450, list 32a. Slova J. Táborského, též v Kancionále českém, tišt. r. 1559 v Olomouci.

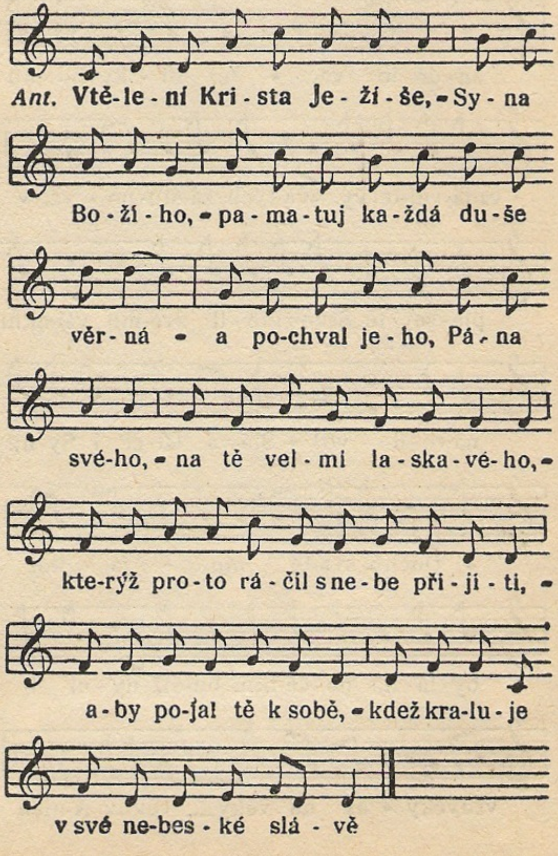

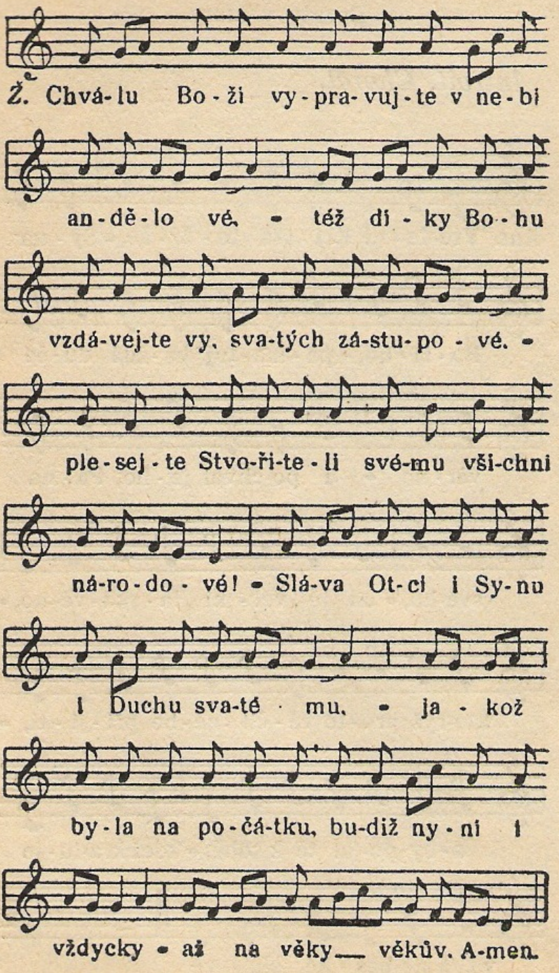
2. Mnoho strasti vytrpěl - z vůle Otce svého, - aby lidstvo vykoupil - ode všeho zlého.

3. Jezu Kriste, žehnej nám, - chcem ti věrni býti, - uděl, bychom na věky - tebe mohli ctíti!

Roráty v úterý.

Introit. Chorál.

Ž. Chvá-lu Bo-ži vy-pra-vuj-te v ne-bi
an-dě-lo vé. - též di-ky Bo-hu
vzdá-vej-te vy, sva-tých zá-stu-po-vé. -
ple-sej-te Stvo-ři-te-li své-mu vši-chni
ná-ro-do-vé! - Slá-va Ot-ci i Sy-nu
i Duchu sva-té-mu. - ja-kož
by-la na po-čá-tku, bu-diž ny-ni i
vždycky - až na věky___ věkův. A-men.

Kyrie.

Při kyrie rorátů úterních: „Uslyš modlitbu naši." Jako „Ó bychom rozjímali". Nápěv z pol. 15. stol. při: „Olim te virentibus" ve Vyšehradském rkpe asi z r. 1450, list 32a.

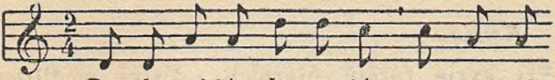

2. Kriste, Pane nejvyšší, - lásky věčné zdroji, - pomoc tvá žal utiší, - rány duše zhojí.

3. Naplň duši láskou svou, - sešli pomoc s nebe, - bychom s myslí nábožnou - chválili vždy tebe!

Graduale.

Při kyrie rorátů na úterý: „O milý Duše svatý". Jako „Otče náš milý Pane" ze 16. stol. a „Intuemur enixam virgunculam" v graduálu musejní knihovny pražské z r. 1512, sign. XIII A 2, list 161a.

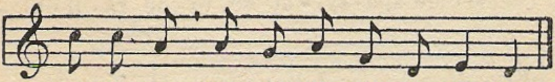
Du - še mi-lý, pře-sva-tý, rač da - rů
po-klad ne-bes bo - ha - tý svým věrným

svých nám přá-ti, - U-děl da-ru moudrosti, -
k spá-se dá - ti! -

ra - dy, si - ly, zbožno-sti, - bychom s mysli

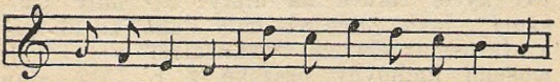
ochotnou tvou vů - li cti - li sva-tou.

Evangelium.

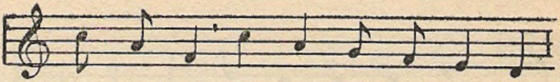
Při kyrie rorátů na úterý: „Jazyk lidský nemůže vypraviti toho". Též při „Ave virgo nobilis" ve Franusově k. z r. 1505. list 264a. při chorálním i mensurálním sanktus a patrem v 15. stol. Slova br. Jana Augusty, též v k. Šamotulském B I.

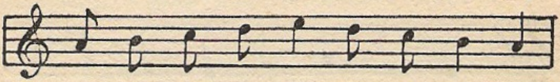
1. Ja-zyk lid-ský Bo-ha chval, - vděčně
2. Ži-vot za nás v o-bět dal - z vůle

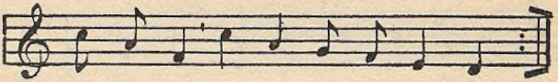
vzpomeň to - ho, - jak On nám Sy-na své-ho -
Ot - ce své-ho, - shladil hřích světa všeho, -

s ne-be dal, Je - zu Kri - sta ctné-ho, -
ve - šel v říš rá - je ne - be - ské - ho; -

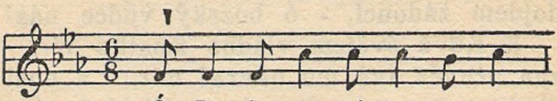
a - by skr - ze kříž ob - myl vi - nu, -
při - jde sou - dit nás s ne-bes slá - vy, -

ve - dl nás k Ot - ci z no - ci stí - nů.
vlád-ce náš, Bůh a člo-věk pra - vý.

Obětování.

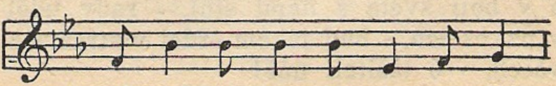
Při kyrie rorátů úterních: „Rač nám své požehnání dáti". Jako v rorátní písni v neděli při kyrie „Radujme se všichni nyní", v jejíž poslední sloce jest akrostich (Jan) „Táborský"; též při písni „Iam venit aetas" z 15. stol.

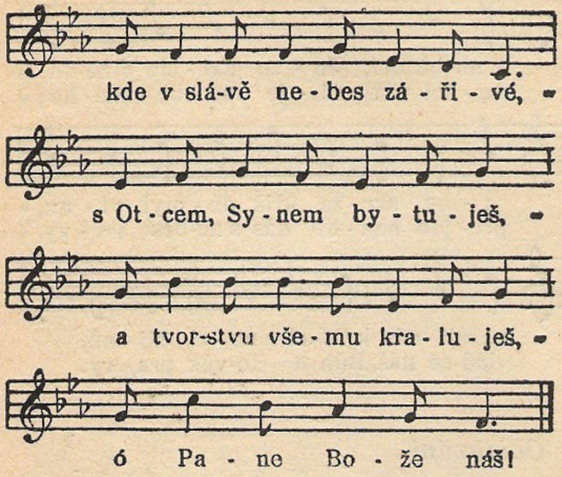
1. Ó Du - še sva - tý, Pa - ne náš, -

jenž sla-bost na - ši do - bře znáš, -

rač shů - ry se - slat da - ry své, -

2. Ó Duše svatý, skloň se k nám - a činy naše spravuj sám, - uč duši cestu spásy znát - a v pravdě Páně věrně stát! - Přispěj nám svou pomocí, - ať spásy dojdem žádoucí, - ó božský vůdce náš!

3. Když světem vládne zmatku vír, - zas pravda tvá mu navrať mír, - a duši bludem zmatené - dar víry sešli blažené, - rozum světlem osvěcuj - a zbožnost v srdci rozněcuj, - ó učiteli náš!

4. Jas lásky tvé tak vznešené - dej sílu duši zemdlené - a v žalu těš a posiluj, - a v boji světa s námi stůj, - rady uděl v úzkostech, - buď lékem srdci v strastech všech, - ó těšiteli náš!

5. Ó Pane, v chvíli poslední - ty s nebe mírně pohledni - a z temnot bídy pozemské - veď duši v kraje nebeské, - tam, kde v slávě Otec, Syn, - vždy s tebou jeden Hospodin, - jest Pán a soudce náš!

Sanktus.

Při kyrie rorátů úterních: „Ježíši, nejmocnější králi". Jako „Svatý Lukáš o tom píše". Též při písni „Cuncti nunc assurgentes" z 1. pol. 15. stol. s nápěvem ve Franusově k. z r. 1505, list 248a.

Po pozdvihování.

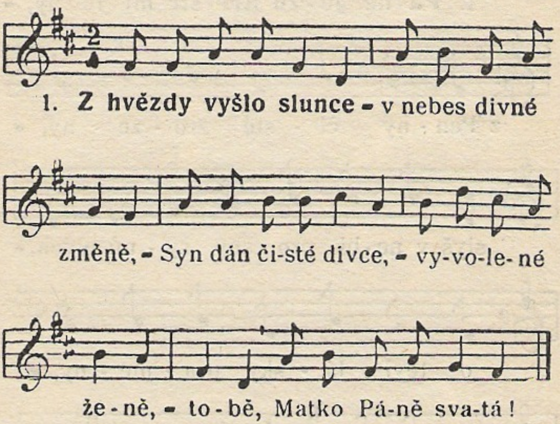
„Pán nebeský“. Při próze rorátů úterních zvláštní nota Jana Táborského. Slova tištěna jsou v k. Miřinského z r. 1522 o 13 slokách.

2. Po mnoho let - čekal ho svět, - na zem než přišel, - v příjemný čas - prosebný hlas - Bůh v nebi slyšel. - Za tu velkou milost, - všeho světa radost, - budiž jemu chvála!

Agnus.

Při aleluja rorátů úterních: „Z hvězdy vyšlo slunce“. Jako „Jižť mi pan Zdeněk z Konopiště jede“. Nápěv při „Auroram lucis“ v rkpe musejní knihovny pražské, sign. XIII A 2 z r. 1512, list 148a. Česká píseň samostatně o 14 slokách v rkpe univ. knihovny pražské, sign. XVII B 7, list 39a.

2. Otec Syna poslal - v zaslíbeném čase, - v služebnost ho poddal - k lidu svého spáse, - tebe, Pane Jezu Kriste!

3. Co nám vina vzala, - navrátila Panna, - když nám Syna dala, - Jezu Krista Pána, - v ráji zaslíbená žena.

Přijímání.

Při kyrie rorátů na úterý z rorátníku v Novém Hradci Králové z r. 1581, list 80b: „Milý Pane náš, Jezu Kriste“. Jako „Hej, hej, nejezď Marku, utoneš“, nebo „Vzdejmež chválu, děkování“. Též při „Minula noční hodina“.

2. Přijď k nám, Kriste, Bože tajemný, k spáse naší vtělený, - a naplň srdce láskou svou; - ve svůj stánek vznešený - změň duši naši blaženou!

3. Cesty naše řiď a spravuj sám, - veď nás k nebes výšinám, - kde spolu s Otcem sídlo máš, - zahynouti nedej nám, - ó Jezu Kriste, Pane náš!

Závěr.

Při kyrie rorátů úterních: „Veseliž se již nyní". Jako „Cedit hiems eminus" z poč. 15. stol. Nota zvláštní, smíchaná, neobyčejná. Píseň celou v Šamotulském k., list 207b upravil br. Lukáš bakalář o přijímání padlých, po přijaté milosti zase se navracejících k Bohu.

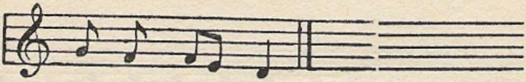

Roráty ve středu.

Introit. Chorál.

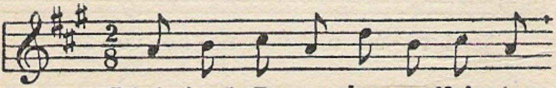

Ž. Bůh rá - čil Cy - ra k vy-kou-pe-ní svým
po - sla - ti, - a - by mo-hl do-bře
Cy-rus Kri-sta před-o-bra-zo - va - ti, -
jenž rá - čil nás věč - né - ho vě - ze - ní
u-cho-va - ti. - Slá - va Ot - ci i Sy-nu
i Du-chu sva-té - mu, - ja - kož
by - la na po - čá-tku, bu - diž ny - ní
i vždy-cky - až na vě - ky___

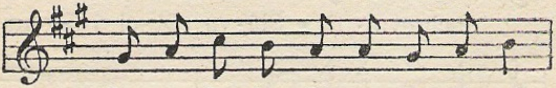
vě - kův. A - men.

Kyrie.

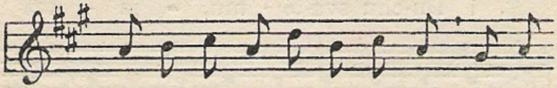
Tropus třídobý v aleluja rorátů na středu: „Zdráv buď, Pane Jezu Kriste“. Nápěv k samostatné písni rorátní přejat z tropu: „O Maria caeli via“ středověké chorální hymny mrskačů: „Alleluia, ave, benedicta Maria“. Tropus, původně chorální, byl uveden v takt buď dvojdobý (graduál Slavětinský, str. 534) nebo v třídobý (Vyšebrodský rkp. č. 42, list 89b), který přešel i do rorátů. Zde užito rytmu dvoudobého.

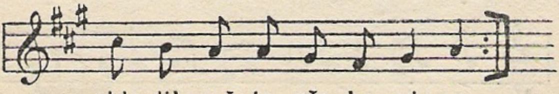
1. **Zdráv buď, Pa-ne Je - zu Kri - ste, -**
2. Ty jsi svě - tlo, pra-vda, ži - vot, -

Sy - nu Bo - ha Ot - ce je - di - ný, -
ty jsi ce - sta spá - sy bez-peč- ná, -

jenž jsi v tě - le na zem při - šel, a - bys
dej, ať te - be vděčně ctí - me, Je - zu

shla-dil svě - ta vše - ho vi - ny.
Kri-ste, lá - sko na - še věč-ná!

Graduale.

Při kyrie rorátů na středu: „Podivme se pokoře“. Nota zvláštní, pěkná Jana Táborského; táž při písni z 15. stol.: „Illustratam venustatem“ v Sedlčanském kancionále, list 126b. Rytmus třídobý v prvém díle písně nahrazen dvoudobým.

2. Za tu milost velikou - vše ať Boha chválí, - zazvuč píseň radostná - širou světa dálí: - Noci hluboké pominul stín, - přišel Mesiáš slíbený, - Otce jediný Syn.

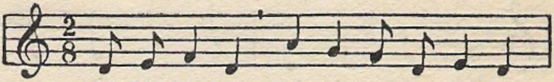
Evangelium.

Při próze rorátů na středu: „Jasné slunce, jenž nehasne“. Nota pěkná, zvláštní, složení br. Jana Táborského ve Vyšehradském rkpe asi z r. 1450, list 30b při „Consolatcr, gubernator“; též při: „Jakož jest Bůh krále toho“, „Přišel jest k nám obr silný“ br. Jana Augusty v Šamotulském k. A XX.

Obětování.

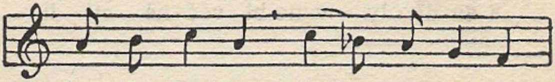
Při próze rorátů na středu: „Aj, já dívka Pána velikého“. Nápěv při: „Cuncti nunc assurgentes“ v k. Franusově z r. 1505, list 248a.

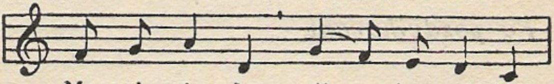
1. Aj já dív-ka Pá - na ve - li - ké - ho, -
2. Na svět při-šlo věč-né Slo-vo Ot - ce, -

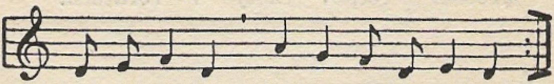
staň se vů - le Bo - ha vše-moc-né-ho, -
li-dem vzešlo z hvě-zdy jas - né slunce, -

bu - du ma-tkou Pá - na své - ho, -
ve květ rů - že vy - pu - če - la, -

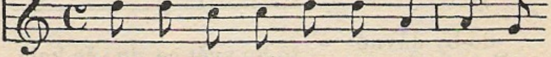
Me - si - á - še slí - be - né - ho, -
po - dle slo - va arch - an - dě - la, -

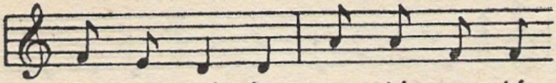
jenž je spá-sou lid-stva ve-ške-ré- ho.
Pan- na či - stá Kri-sta svě-tu da - la.

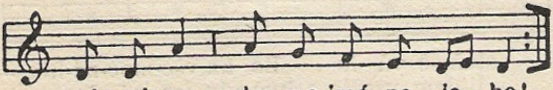
Sanktus.

Při próze rorátů ve středu: „Chvála Bohu mocnému". Nápěv častý v rorátech.

1. Chvá-la Bo - hu na - še-mu, - jenž dal
2. Kri - ste, u - děl mi - lo - sti, - bychom

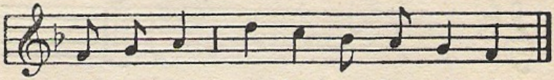
Po pozdvihování.

Při aleluja rorátů na středu: „Jakož o tom proroci". Nápěv častý v rorátech.

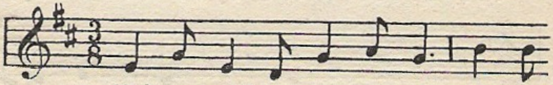

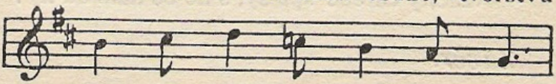

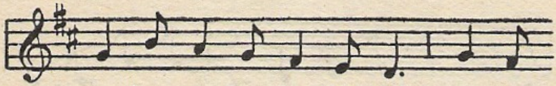
2. Jehož sbory andělů - v ráji věčně chválí, - mezi námi vyvolil - stánek sobě stálý. - Roven Otci od věků, - přijal bolestný kříž, - nebe vrátil člověku, - ráje blaženou říš.

Přijímání.

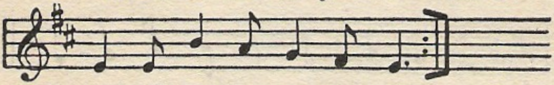
Při próze v rorátech na středu: „Kristus svou božskou mocí“. Nota zvláštní, velmi snadná, k níž se zpívaly různé lat. písně v 15. stol., jako „Vale Jacob stellula“, „Patrem omnipotentem“.

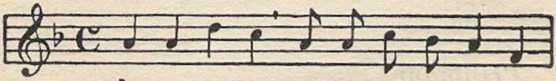
a - by se - be v o - bět dal, - nám pak
v svá-to- sti zde ta - jem-né - me - zi

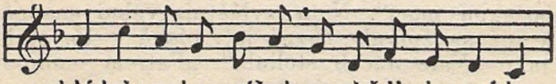
vrá - til ne - be ztra-ce - né.
ná - mi skry-tě by - tu - je.

Agnus.

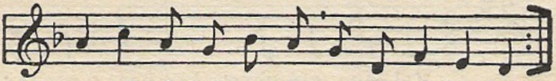
Při kyrie rorátů na středu: „Ukrotils hněv Boha“; nápěv též při písni „Benedictum fructum“ v Sedlčanském kancionále, list 115b.

1. Je-zu, spá-so světa veš-ke-ré-ho, -
U-veď du - ši v rá - je ja - sné brány, -

shlédni s nebes výše k prosbě li - du své-ho -
Pa - ne Je-zu Kri-ste, Sy-nu či-sté Panny, -

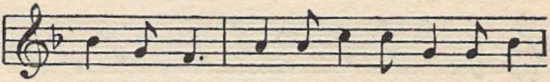
a rač věr-né svo - je zba-vi - ti zlé-ho!
vzácný chlebe spá-sy, s ne-be nám da-ný!

Závěr.

Při próze rorátů na středu: „Bůh Otec z své milosti“. Jako „Elško milá, srdečná“ z 15. stol.

1. Vzdejme díky, chválu, čest, - že Bůh se

smi - lo - val, - s nebe zprávu radostnou -

dnes svě - tu vše-mu dal.

2. Anděl Boží Gabriel - zvěst Panně oznámil, - že již přijde Spasitel, - jenž světu slíben byl.

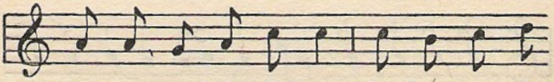
3. V písni chvály na věky - buď Pán náš veleben, - z jehož velké milosti - nám vzešel spásy den.

Roráty ve čtvrtek.

Introit. Chorál.

Ant. .Ro - su dej-te, ne - be - sa, - jež dřív

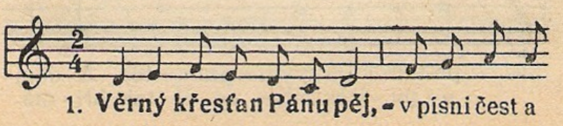
jste by - la mě - dě - ná, - ja - ko ze - mě

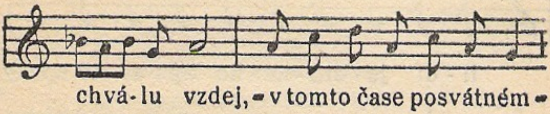

že - le - zná, - když - tě na - še hří-chy
od-dě - li - ly du - ši na - ši od Bo-ha; -
hle, Bůh rá - čil na svět mi - le shlédnouti, -
když Syn je - ho pro na - še spa - se - ní -
rá - čil na svět při - jí - ti.
Ž. Přij-miž ro - su ne - be-skou, ó Pan - no
Ma - ri a, - a - bys Duchem svatým
po-ča - la nám Ho - spo-di - na, - všech

Kyrie.

V introitu rorátů na čtvrtek: „Radostná ta zpívání"; též při „Radujme se společně" v próze na pátek.

2. Ejhle, blízko jest již Pán, - jenž byl Otcem světu dán, - aby nesl lidem všem - spásu v čase slíbeném.

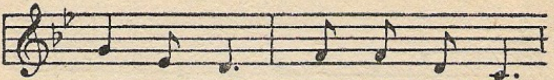
3. Chválen budiž jeden Bůh, - Otec, Syn a spolu Duch, - plesej všechno stvoření, - k nebi zpěv ať díků zní!

Graduale.

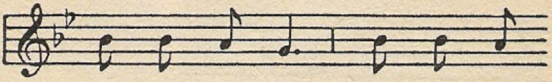
Při kyrie rorátů na čtvrtek: „Těžkost věčnú"; nápěv při „Ad honorem et decorem" v graduálu musejní knihovny pražské, sign. XIII A 2 z r. 1512, list 146b.

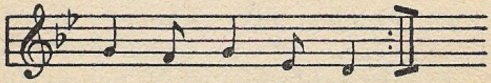

způ - so - bil - či - nem svým zlým, -
v srd - ci svém - bez kon - ce měl; -

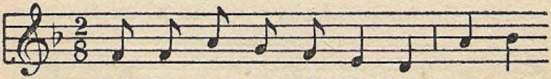
slo - vem když lstným - od du - cha
bo - lest a žel - ne - sl si

zlé - ho sve - den byl.
z rá - je v bí - dy zem.

Evangelium.

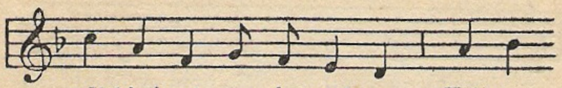
Při próze rorátů na čtvrtek: „Šťastná to byla chvíle"; též při „Depromemus laudes deo creatori" v rkpe univ. knih. v Praze, sign. VI C 20a, list 39b.

1. Aj, šťastná by - la chví-le, - v radost
když Bůh sám Pan-ně mi - lé - zpravu

změnil se žal, - že v neda-lekém ča-se -
andělskou dal, -

při-jde k ná - ro - da spá - se, - Kri-stus,

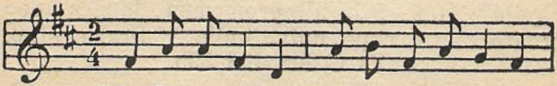

slí - be - ný král.

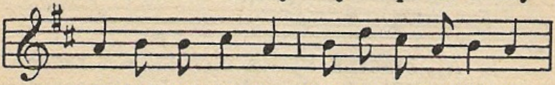
2. Nuž, vzdejme díky Pánu, - spásy nastal nám čas, - v říš nadehvězdných stanů - chvály zaplesej hlas; - neb světu z Panny čisté - přijde Spasitel jistě, - aby vykoupil nás.

Obětování.

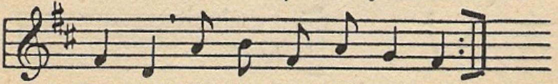
Při kyrie rorátů na čtvrtek: „Snažme se k tomu"; též v úterý: „Z hvězdy vyšlo slunce".

1. Bůh Syna svého - po-slal je-di-né-ho -
2. Za na-še hříchy - Vy-ku-pi-tel ti-chý -

s ne-be-ské vý - še - do pozemské ří - še, -
v o-bět dal se - be, - a - by lidem ne-be -

své - mu li - du ne-hod - né - mu.
vrá - til, kte - ré A-dam ztra-til.

Sanktus.

V próze rorátů na čtvrtek: „Králi vší šlechetnosti“; též při „Factor caeli et terrae“ v Sedlčanském k., list 119a.

2. Jezu Kriste milený, - Boží Synu vtělený, - Spasiteli náš, - který v nebi s Otcem svým - trůn své slávy máš, - rač nás rukou milostnou - vésti šťastně v říši svou!

3. Bůh náš, Otec vznešený, - jeho Syn i milený, - spolu svatý Duch, - ve Trojici jediný, - nerozdílný Bůh, - svatý, svatý, svatý Pán - věčně budiž uctíván!

Po pozdvihování.

Při kyrie na čtvrtek: „Což byl Adam ztratil skrz jabka jedení". Jako „O králi Matyášovi". Podobně „Zdrávas, cisařovno" v lat. k. Jistebnickém, list 219a.

2. S nebe dolů sstoupil a nesl světa kříž, - trpěl mnohé hany a smrti strast a tíž, - vyšed z hrobu slavně, tak zkazil smrti říš.

3. Nyní v nebes slávě, hle, s Otcem přebýváš, - nade všemi tvory trůn moci věčné máš, - Jezu Kriste, králi, ó Mesiáši náš!

Agnus.

Při kyrie rorátů na čtvrtek: „Vykvetla hůl Aronova." Jako „Aron virga floruit" a „Virgo felix et serena" ve Franusově kancionále z r. 1505, list 294b a 263b.

2. Duch zlý je slavně přemožen, - a světu vzešel spásy den, - zpěv zní dnes z rajských bran.

3. Ó Kriste, z Panny zrozený, - jenž mír všem dáváš blažený, - tys slávy věčné Pán!

Přijímání.

Při kyrie rorátů na čtvrtek: „V čemž spasení založeno"; též při „Imperatrix gloriosa plena laudum titulus" ve Vyšehradském rkpe asi z r. 1450, list 48b.

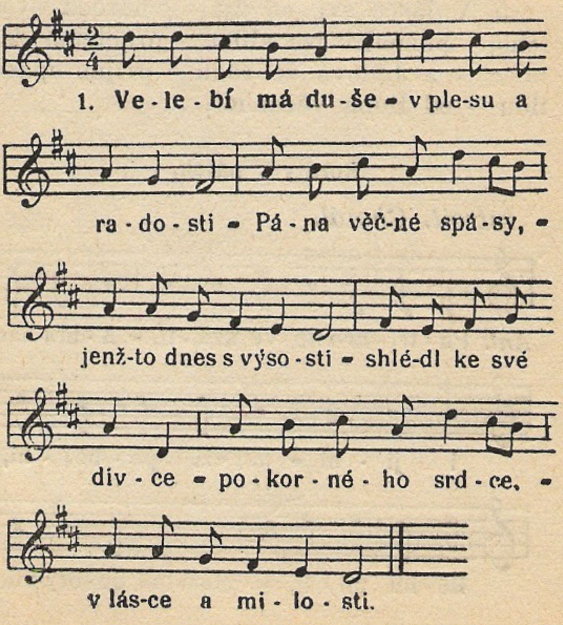

2. Člověk toužil cestu znáti, - jež by vedla k Bohu blíž, - ale jenom pravda Páně - vede duši v ráje říš. - Proto snaž se každý, - abys Krista znal, - vůli jeho plnil, - úctu jemu vzdával - a všech skutků zlých se bál

3. Kristus základ naší spásy, - cesta k Otci bezpečná, - život náš a světlo naše, - radost, touha jediná. - Kéž i srdce naše - jemu věrna jsou, - by je v této době - ve svatyni vzácnou - přítomností změnil svou.

Závěr.

Při aleluja rorátů ve čtvrtek. Slova jsou výkladem chvalozpěvu mariánského „Magnificat“.

2. Aj, již od té chvíle - zástupy národů - v neustálé chvále - po světa obvodu - slaviti mne budou, - dívku Páně chudou, - v radostném závodu.

3. Veliké mi věci - Hospodin učinil, - Pán můj nejvýš svatý - ve mně si zalíbil. - Duši bohabojné - dary nebes hojné - od věků připravil.

4. Ramenem své moci - pyšné On rozptýlil, - sesadil i mocné, - snížené povýšil. - Nasycuje lačné, - bohatce však prázdné - od sebe propustil.

5. V lásce své se ujal - národa svatého, - pamětliv jsa slibu, - praotcům daného, - z Judova že rodu - přijde spása lidu - od Boha věčného.

Roráty v pátek.

Introit. Chorál.

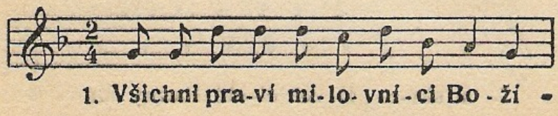

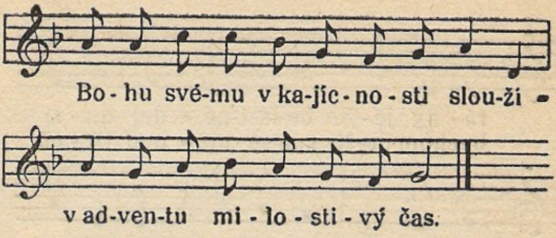

pří - klad-ný - mi ve svém ži - vo - tě se
skvě - li ; - po své smr - ti vši - chni do
tem-no-sti šli, - v temnostech pak vo-la - li, -
a svě - tlo spá-sy u-zřít žá - da - li.
Ž. Když po stvo-ře - ní svě-ta mno-ho let
pře - šlo, - teh - dy to dra - hé
svě- tlo ot-cům v temnostech zkve- tlo, -
a skr-ze ži- vot či- sté Panny Ma-ri - e

Kyrie.

Při introitu rorátů na pátek: „Všickni praví Boží milovníci"; též při „Stabat mater". Jako „Náš milý Bože, tatíčku s nebe".

2. Spolu slaví v upomínce vděčné - příchod Krista, který v lásce věčné - žádal si vykoupiti nás.

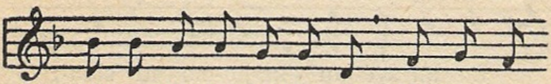
3. K němu zdávna prorokové lkali, - spásu světa viděti si přáli, - k Pánu zněl touhy jejich hlas.

4. Nebes vládce slyšel jejich hlasy, - poslal na svět Slovo věčné spásy - s výsosti v zaslíbený čas.

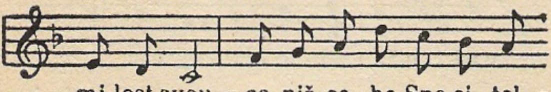
Graduale.

Při kyrie na pátek v rorátníku královéhradeckém z r. 1581, list 173b: „Otče nebeský pro zásluhy syna". Též při rorátních písních: „Utěšiteli slavný", „Maria Panno"; při „Ave, genitrix" v Sedlčanském k., list 117a.

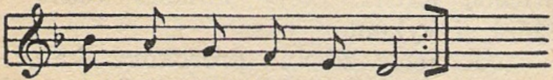

rá - ny je - ho bo-lest-né - dej du - ši
bychom do-šli spa-se - ní, - buď Ot - ci,

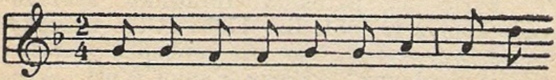
mi-lost svou, - za niž se - be Spa-si - tel -
Sy - nu čest, - spo-lu Duchu sva-té-mu, -

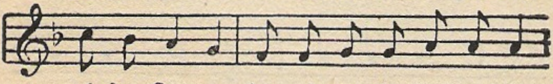
dal v o - běť kr - va - vou.
jenž vždy jim ro - ven jest.

Evangelium.

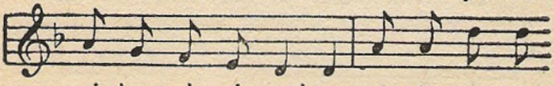
Při kyrie rorátů na pátek: „Ó dobroto veliká". Jako „Umučení našeho Pána milostného".

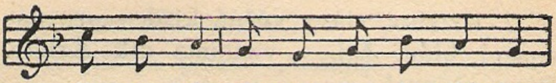
1 Ve - li - ká je do- bro - ta - la - ska-
2. Zá - ko - na když ne - dba - li, - při - ká-

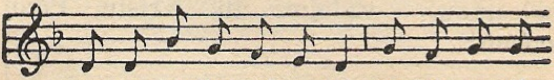
vé - ho Ot - ce, - kte-rý v rá - ji li-dem byl -
zá - ní je-ho, - ve smrt věčnou u - pa- dli, -

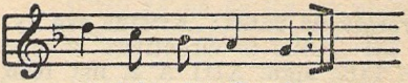
mi - lo - srd - ný soudce; - vi - da je--jich
pod moc du-cha zlé-ho. - A - le On je

li - tost, žal, - slo-vem lá - sky vlídným -
po - tě - šil - v bi-dě je - jich těž - ké, -

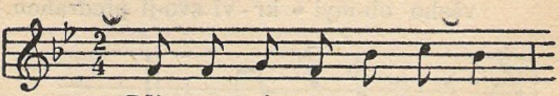
spá-sy den jim zvě-stoval, - za- hy-nou - ti
spá-su po-slat za - slí-bil - li-dem hříšným

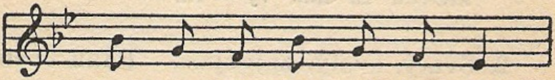
ne-dal svým věr-ným.
v lás-ce své vel - ké.

Obětování.

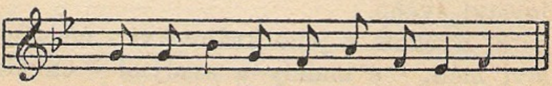
Při aleluja rorátů na pátek: „Sladkou píseň radostnou"; též v Šamotulském k. S I při písni: „Probuď se v mysli, věrný".

1. Pěj - me pí - seň ra-dos-tnou -

v tu - to do - bu mi - lost - nou, -

vzdejme dík Kri-stu, Pá - nu své-mu!

2. Kristus, slávy věčné král, - pro nás snášel bídu, žal, - vzdejme dík Kristu, Pánu svému!

3. Vydal tělo, duši svou - na smrt kříže bolestnou, - vzdejme dík Kristu, Pánu svému!

Sanktus.

Při introitu rorátů na pátek: „Kristus své vyvolené". Též při „Olim te virentibus" v mus. graduálu z r. 1512, sign. XIII A 2, list 166b,

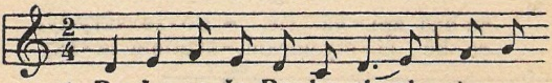

2. Svatý, svatý, zpívejme, - Pánu světa všeho, - prosme ať nás dovede - do království svého.

3. Bychom v jeho království - účastenství měli, - s anděly a svatými - chválu jemu pěli.

Po pozdvihování.

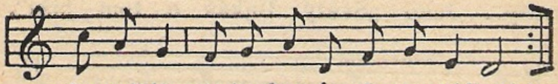
Při próze na pátek: „Radujme se společně“ Jako „Pane Bože, dejž poznati“. Slova též v bratrském k. z r. 1501 a v Šamotulském k. O XVIII („Radujme se vždy společně“) br. Matěje Kunvaldského

1. Du-še na-še Bo-ha chval, - sla-ven
2. Kte-rýž v tento sva-tý čas - rá-čil

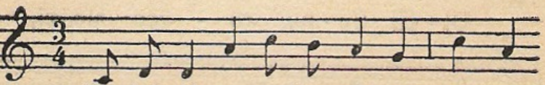
buď vždy nebes mocný král, - Tvůrce svě-ta,
o-pět o-bla-ži-ti nás, - všechny k sobě

O-tec Bůh, - je-ho Syn i pře-sva-tý Duch!
v lásce zve, - svě-tu ne-se spa-se-ní své.

Agnus.

Při kyrie na pátek: „Kriste, tys naše lékařství“. Nota pěkná Jana Táborského. Též při rorátních písních na středu: „Jakož jest Bůh krále“, „Jasné slunce“; při „In hac die decantemus“.

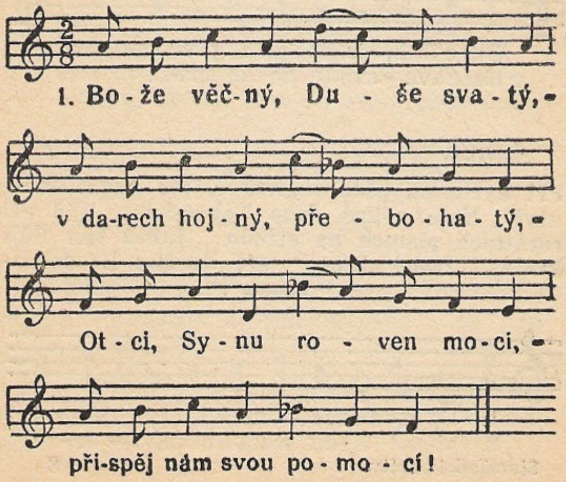

1. Ty jsi dárce ne-bes si-ly, - lé-kař
2. Odpusť li-du svému hříchy, - Je-zu

Přijímání.

Při kyrie rorátů na pátek: „Milý Pane, Duše svatý". Jako „Svatý Lukáš o tom píše".

2. Byl jsi s námi v bídě, zmatku, - těšil, sílil od počátku, - k sobě lidstvo vlídně volal, - spásu jemu sliboval.

3. Počat z tebe, zrozen z Panny, - Ježíš Kristus požehnaný, - jenž nám pokrm s nebe dává - a zde skrytě zůstává.

Závěr.

Při aleluja na pátek. Též při písni arcibiskupa Jana z Jenšteina „Mittitur archangelus“ o Zvěstování Panny Marie ze 14. stol.

2. Kristus chtěje smýti světa hříchy, - nésti tresty lidské zloby, pýchy, - rovným nám se podle těla stává, - sebe sama v obět Otci dává.

3. Jezu, slyš nás v této svaté chvíli, - milost tvá ať duši naši sílí, - žehnej nám a sešli pokoj stálý, - v nebi dej, ať duch náš tebe chválí!

Roráty v sobotu.

Introit. Chorál.

pro ta-jem-né své pře-sva-té vtě-le-ní!
Ž. Přij-miž ro-su nebeskou, ó ží-zni-vá
ze-mě, - srd-ce zkrou še-ná
přijmětež milost Spa-si te-le své-ho! -
Slá-va Ot-ci i Sy-nu i Du-chu
sva-té-mu, - ja-kož by-la na
po-čá-tku, budiž ny-ní i vždy-cky, -
až na vě ky vě-kův A-men.

Kyrie.

Při introitu na sobotu: „Nebesa rosu dala“. Častý nápěv v rorátech v neděli, ve středu, ve čtvrtek a v sobotu.

2. Kristus, světa Spasitel, - všech tvorů mocný Pán, - z Panny divem narozen, - byl lidstvu s nebe dán. - Buď Pánu věčná čest!

3. Slávu Otce opustil - a rovným se nám stal, - s námi stále býti chtěl, - jenž všech je světů král. - Buď Pánu věčná čest!

4. Snášel naše neduhy - a bolů mnohých žal, - aby Otec smířený - všem spásy věčné přál. - Buď Pánu věčná čest!

5. Kristus nás tak miloval - a nesl žalů tíž, - bránu ráje otevřel - a v slávy vešel říš. - Buď Pánu věčná čest!

Gloria.

Při kyrie rorátů sobotních: „Bůh Otec ráčil“; též v rorátech nedělních: „Ó přešťastná hodina“.

2. Uvaž křesťan lásky zázrak, jenž se stal, - tělo naše přijal světa všeho král, - slávu jemu zpívejme, - příchod jeho vítojme, - Pánu svému v úctě se klaňme!

Graduale.

Při introitu na sobotu: „Rosu dejte nebesa již“. Jako „Králi Kristu, Bohu Otci“; týž nápěv při „Regi regum domini“ v Sedlčanském kancionále.

2. Pro hřích lidstva vydal v zkázu všechno živé, - zachoval však Noemovy syny všechny spravedlivé.

3. Blaze tomu, kdo se všeho hříchu chrání, - spravedlivě v světě žije, Bohu slouží bez ustání.

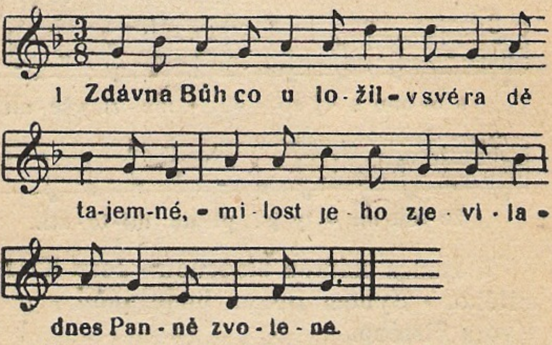
4. Zákon Páně v srdci věrném zachovává, - Bohu svému slovem, skutkem úctu, čest a chválu vzdává.

5. Jezu Kriste, Bože lásky neskonalé, - naplň duši lidu svého světlem lásky dokonalé!

6. Račiž, Pane, srdci dáti lítost pravou, - odpusť hřích a viny naše, oblaž duši nebes slávou!

Evangelium.

V próze na sobotu: „Což Bůh zdávna uložil". Jako „Elško milá, srdečná" z 15. stol. Častý nápěv v rorátech.

2. Poslal v město Nazaret - hle, svého anděla, - jasem slávy nebeské, - se země zaskvěla.

3. V bázni Panna Maria - se před ním skláněla, - neboť slova předivná - to jistě slyšela.

4. Požehnal ti nad jiné - náš Bůh a Stvořitel, - v tobě stánek vyvolí - všech lidí Spasitel.

5. Nestrachuj se, Maria, - jak vše to může být, - věz, že mocný nebes Pán - vše může učinit!

Obětování.

Při aleluja na sobotu: Zdráva, plna milosti". Častý nápěv v rorátech.

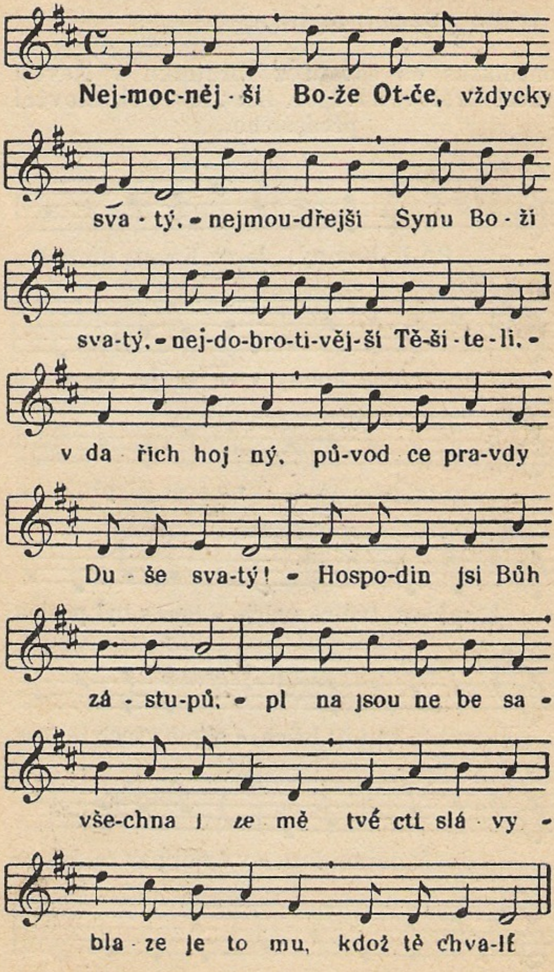

2. Budeš matkou blaženou - Jezu Krista milého, - Synem Božím bude slout - plod života čistého.

3. S bázní svatou přijala - Panna zvěsti andělské: - Staň se, děla pokorně, - podle vůle nebeské!

Sanktus.

Sanktus na sobotu z rorátníku v Novém Hradci Králové z r. 1581, list 218a. Nápěv, původně chorální k latinskému sanktus, mensurován v čes. rkpech, na př. v Sedlčanském k., list 112a.

Nej-moc-něj - ši Bo-že Ot-če, vždycky
sva - tý, - nejmou-dřejši Synu Bo - ži
sva-tý, - nej-do-bro-ti-věj-ši Tě-ši - te - li, -
v da řich hoj ný, pů-vod ce pra-vdy
Du - še sva-tý! - Hospo-din jsi Bůh
zá - stu-pů, - pl na jsou ne be sa -
vše-chna i ze mě tvé cti slá - vy -
bla - ze je to mu, kdož tě chva-lí

7. *Po pozdvihování.*

Benediktus na sobotu z rorátníku v Novém Hradci Králové z r. 1581, list 218b. Pokračování předešlého.

Agnus.

Agnus na sobotu z rorátníku v Novém Hradci Králové z r. 1581, list 219b. Pokračování předešlého.

Přijímání.

V próze rorátů sobotních. Počátek textu ze 14. stol. v rkpe univ. knih. v Praze, sign. XVII F 30.

2. Tvůrce mocný světa všeho - poslal Syna jediného, - aby věčně žili, - kdož mu věrni byli, - v království jeho.

3. Odřekněm se nepravosti, - hříchů všech a hněvu, zlosti, - žijme vždycky střídmě, - spravedlivě, mírně - v lásce a ctnosti!

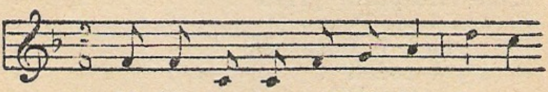
4. V naději a víře pevné - čekej každý slávy zjevné - Boha velikého, - Spasitele svého, - Ježíše Krista!

5. Roven s Duchem slávou. mocí - nebeskému svému Otci, - v těle přijde s nebe, - aby vydal sebe - za hříchy naše.

6. Synu Boží, Jezu Kriste, - věčný dárce spásy jisté, - jediná jsi cesta - do věčného města - pro syny lidské.
7. Ty jsi láska, pravda věčná, - naděj naše nekonečná, - kdož tě, Pána svého, - zapře milostného, - běda mu bude.
8. Jezu Kriste, rač nám dáti, - bychom tebe mohli znáti, - tebe vždycky ctili, - věrni tobě byli. - Dej to Bůh! Amen.

Závěr.

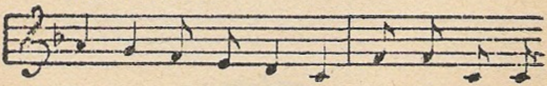
V próze na sobotu: „Aj, já vece pokorná". Nápěv častým v rorátech. též při „Virginis nunc filium" v Sedlčanském kancionále, list 132b.

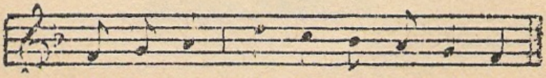
1. Aj, já dív-ka nej-niž-ší, - Pá-na
stań se, du-chu ne-be-ský, - po-dle

Bo-ha mé-ho, - V té-to chvi-li ta-jemné -
slo-va tvé-ho -

Kri-stus, ne-be-ský Pán, - po-čat z Panny

pře-či-sté, - k spá-se svě-tu byl dán.

2. Vše ať v písni radostné - díky Otci vzdává, - Syna jeho s anděly - ctíti neustává! - Jezu Kriste vtělený, - vítej v pozemský kraj, - láska tvoje vrátila - lidstvu nebeský ráj.

OBSAH: